

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 572/2011-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. decembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti L., a. s., B., zastúpenej advokátom doc. JUDr. B. F., PhD., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 26 C 122/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti L., a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. septembra 2011 doručená sťažnosť spoločnosti L., a. s., B. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 26 C 122/2010.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa návrhom podaným okresnému súdu 14. júla 2010 domáha proti Slovenskej republike v zastúpení Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky náhrady „majetkovej škody a nemajetkovej ujmy“. Konanie je okresným súdom vedené pod sp. zn. 26 C 122/2010. Sťažovateľka tvrdí, že podľa jej „informácií“ okresný súd v predmetnom konaní do podania sťažnosti ústavnému súdu „nevykonal vo veci žiadny procesný úkon, ktorý by viedol k ochrane legitímnych práv sťažovateľa a to napriek tomu, že od podania návrhu uplynulo viac ako 14 mesiacov“. Sťažovateľka v sťažnosti ďalej uviedla, že vzhľadom na nečinnosť okresného súdu podala listom z 25. júla 2011 sťažnosť predsedovi okresného súdu na prietahy v konaní.

Podľa názoru sťažovateľky postupom okresného súdu došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, „keď bez zjavných príčin, svojou nesystematickou prácou spôsobuje sťažovateľovi neprimerane veľké ťažkosti – obmedzuje jeho vlastnícke právo, pretože po dobu viac ako 14 mesiacov nie je schopný vyriešiť pretrvávajúci stav právnej neistoty.

Porušovateľ svojím postupom taktiež porušil a sústavne porušuje právo sťažovateľa na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Konanie súdu, k dnešnému dňu v trvaní viac ako 14 mesiacov, vo veci náhrady škody a nemajetkovej ujmy v peniazoch, keď sťažovateľ spolupracuje so súdom, v podanom návrhu označila všetky dôležité skutočnosti a podložila ich relevantnými dôkazmi, pričom doposiaľ nedošlo ani k prvému pojednávaniu a vôbec nie k rozhodnutiu, nemožno hodnotiť tak, že by garantovalo rozhodnutie o veci v primeranej lehote...

Tvrdíme, že pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, okresný súd prejednáva spor o náhradu škody a nemajetkovej ujmy relatívne vysokej výšky, ktorý je však adekvátne skutkovo opísaný a podložený dôkazmi a je právne podrobne zdôvodnený. Uznávame, že predmetný spor nie je úplne právne a fakticky jednoduchý, avšak z vykonaných procesných úkonov súdu nie je možné vyvodiť, že by sa súd s obsahom spisu doposiaľ oboznámil,

pretože vo veci doposiaľ nebolo nariadené ani prvé pojednávanie. Máme za to, že prípadná skutková alebo právna zložitosť veci nemôže byť braná do úvahy, keďže na vznik, existenciu a dĺžku trvania prietahov nemá doposiaľ žiadny vplyv. Správanie sťažovateľa v priebehu doterajšieho konania nemohlo v žiadnom prípade spôsobiť prietahy. Naopak jeho aktívna súčinnosť podporuje skoré ukončenie konania. Posúdenie tretieho kritéria je spojené s vykonaním dokazovania v priebehu konania o ústavnej sťažnosti Ústavným súdom Slovenskej republiky s využitím všetkých relevantných materiálov, najmä súdneho spisu okresného súdu.“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka žiada, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1) Základné právo spoločnosti L. a. s.,... B... na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 26 C /122/2010 porušené bolo.

2) Okresnému súdu Bratislava I prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 26 C/122/2010 konal bez zbytočných prietahov.

3) Spoločnosti L. a. s.,... B... priznáva finančné zadosťučinenie v sume 700,- €..., ktoré je jej Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4) Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť spoločnosti L. a. s.,... B... trovy konania, tak ako budú vyčíslené v písomnom vyhotovení nálezu, na účet jej právneho zástupcu F., s. r. o..., a to do troch dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal...

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podstata námietok sťažovateľky spočíva v tvrdení, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 26 C 122/2010 došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04, I. ÚS 182/06).

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, I. ÚS 20/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na priet'ahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám urobil nápravu a odstránil protiprávny stav zapríčinený nesprávnym postupom alebo svojou nečinnosťou.

1. Podľa názoru ústavného súdu nemožno na základe skutočností uvedených v sťažnosti považovať označený postup okresného súdu za taký, ktorý by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (II. ÚS 57/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 146/06). Pojem zbytočné priet'ahy obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy i čl. 6 ods. 1 dohovoru je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach judikoval, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov v konaní zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. I. ÚS 42/01, I. ÚS 146/06).

Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd konštatuje, že postup okresného súdu v napadnutom konaní sa zjavne nevyznačuje takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vychádzajúc z uvedených skutočností a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd mohol postup okresného súdu v napadnutom konaní po prijatí návrhu (sťažnosti) na ďalšie konanie kvalifikovať ako porušenie práv sťažovateľky zaručených v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavný súd sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

2. Sťažovateľka sa na ústavnom súde domáha ochrany svojho základného práva a práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, k porušeniu ktorých došlo postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 26 C 122/2010, sťažnosťou z 26. septembra 2011 (ústavnému súdu bola doručená 28. septembra 2011), pričom z tejto sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala ústavnému súdu túto sťažnosť ani nie dva mesiace po tom, ako 1. augusta 2011 podala predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v konaní, takže z tohto hľadiska sťažovateľka neposkytla okresnému súdu dostatočný časový priestor, aby v dôsledku využitia sťažnosti na prietahy adresovanej predsedovi okresného súdu, ktorú považuje ústavný súd za účinný právny prostriedok ochrany označených práv, sám okresný súd zjednal nápravu vo svojom dovtedy zdĺhavom postupe.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd zastáva stanovisko, že sťažnosť sťažovateľky na prietahy v konaní adresovaná predsedovi okresného súdu bola v okolnostiach prípadu zo strany sťažovateľky iba formálnym úkonom. Je síce možné konštatovať, že sťažovateľka podala pred tým, než sa obrátila na ústavný súd, sťažnosť predsedovi okresného súdu, avšak takéto formálne využitie právneho prostriedku nápravy podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažovateľkou nemožno považovať za efektívny postup, ktorý by predstavoval splnenie podmienky prípustnosti sťažnosti podľa označeného ustanovenia zákona o ústavnom súde. Ústavný súd preto konštatuje, že sťažnosť mu bola sťažovateľkou podaná v čase, keď ešte nebolo možné dospieť k záveru, že by vyčerpanie právneho prostriedku, ktorý zákon sťažovateľke na ochranu jej základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorého je oprávnená podľa osobitných predpisov, bolo bezúspešné a neprinieslo ním sledovaný cieľ, ani k záveru, že napriek jeho využitiu predseda okresného

súdu primerane nereagoval a nevyužil príležitosť, aby sám urobil nápravu a odstránil protiprávny stav zapríčinený nečinnosťou okresného súdu.

Tento skutkový stav bol so zreteľom na obsah sťažnosti, ako aj s prihliadnutím na zmysel a účel ustanovenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote základom pre záver ústavného súdu, ktorý sťažnosť sťažovateľky už po jej predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd však nad rámec poznamenáva, že ak by sa v napádanom postupe okresného súdu opätovne vyskytovali prietahy v konaní, sťažovateľka má právo opätovne sa domáhať ochrany svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote novou sťažnosťou podanou ústavnému súdu.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o prikázaní okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov, ako aj rozhodnutie o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia a úhrady trov právneho zastúpenia je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobôd sťažovateľky (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd sa touto časťou sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. decembra 2011